

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

1.Bhar.160/2023/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2023. év november hó 2. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t :

A rágalmazás vétsége miatt terheltl ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.669/2022/8. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a másodfokú határozat meghozatalának dátumában az évszámot 2023. évre javítja ki.

Az eljárás során felmerült 20.000,- (húszezer) forint bűnügyi költséget magánvádlól magánvádló viseli.

Megállapítja, hogy a vádlott meghatalmazott védőjének a magánvádas eljárásban keletkezett díjára és költségére vonatkozólag a megtérítés feltételei fennállnak.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Budakörnyéki Járásbíróság a 2022. augusztus 30. napján kihirdetett 8.B.31/2022/8. számú ítéletével terheltl vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő rágalmazás vétségében, ezért 1 évre próbára bocsátotta.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést elsősorban az eljárás megszüntetése, másodsorban felmentés érdekében.

[3] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. március 13. napján meghozott 2.Bf.669/2022/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét

megváltoztatta és terhelt1 vádlottat az ellene a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő rágalmazás vétsége miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette. Megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült 10.000,- forint bűnügyi költséget magánvádlól magánvádló viseli, valamint pontosította az elsőfokú ítélet keltezését.

[4] A másodfokú bíróság arra hivatkozással mentette fel a vádlottat az ellene emelt vád alól, hogy az inkriminált facebook bejegyzés egyrészt nem teljes egészében köthető a magánvádló személyéhez, másrészt a sérelmezett megnyilatkozás sem a rágalmazás, sem a becsületsértés törvényi tényállását nem valósította meg.

[5] A másodfokú bíróság ítéletével szemben – jogi képviselője útján – a magánvádló jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása céljából.

[6] A fellebbezés írásban előterjesztett indokolása szerint az elsőfokú bíróság a pontosan rögzített tényállásból helyes és megalapozott következtetést vont le a vádlott bűnösségére és méltányos döntést hozott a próbára bocsátás alkalmazásával. A fellebbezés szó szerint idézte a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 81. § (1) és (2) bekezdését, valamint a (3) bekezdés a) pontját a jegyző feladatkörének bemutatása végett, majd kifejtette, hogy a körülbelül 4.300 lakossal rendelkező Város1 számára a jegyző személye egyértelműen beazonosítható, különös tekintettel arra a tényre, hogy e tisztséget magánvádlól 2019. év óta látja el, ezért vitatta a törvényszék arra vonatkozó megállapítását, hogy a magánvádló személye ne lenne azonosítható a korrupt eljárással minősített személyek egyikeként.

[7] A fellebbezés több kúriai határozatot is megjelölt annak alátámasztása érdekében, hogy a járásbíróság ítélete megalapozott volt, így idézett a BH 2023. 26., BH 2020. 196. és az EBH 2018.B. 19. számon közzétett bírósági határozatokból. Hangsúlyozta, hogy a korrupt eljárásra utalás minden kétséget kizáróan alkalmas a becsület csorbitására, mert valósága esetén akár büntetőeljárás megindítására is alapul szolgálna.

[8] Végezetül megjegyezte, hogy a vádlott sérelmezett kijelentése, miszerint „az eset teljesen korrupt módon került kezelésre”, nem véleményt tükröz, hanem ténymegállapítást tartalmaz. Kifogásolta, hogy a törvényszék ügydöntő határozatában a „törvénytelen”, „tisztességtelen” és „korrupt” szavakat összemosta, azokat egymás szinonimájaként tüntette fel, azonban ez ellentmond a magyar szavak általánosan elfogadott jelentésének.

[9] Mindezekre tekintettel indítványozta a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság végzésének megváltoztatását akként, hogy terhelt1 vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rágalmazás vétségében. Indítványozta továbbá, hogy a harmadfokú bíróság a vádlottat az

elkövetett bűncselekménnyel arányos büntetésre ítélje annak érdekében, hogy a jövőben tartózkodjon hasonló cselekmények elkövetésétől.

[10] A nyilvános ülésen a magánvádló jogi képviselője fenntartotta és tartalmilag megismételte az írásban kifejtett érveit. Kiemelte, hogy a vádlott által sérelmezett ügyben semmiféle jogszabálysértés nem történt, továbbá a korrupt szó egyértelműen a megvesztegethetőségre utal.

[11] A védő a nyilvános ülésen a másodfokú ítélet helybenhagyását kérte az Alkotmánybíróság 3263/2018. (VII. 20.) AB határozatában foglaltakra hivatkozással.

[12] terhelt1 vádlott az utolsó szó jogán kijelentette, hogy a gyermekét ért sérelmet jelezte panaszlevél formájában és bízott a kivizsgálásban. Utalt a lefolytatott eljárás részleteire azzal, hogy továbbra sem érzi magát bűnösnek.

[13] A magánvádló fellebbezése nem alapos.

[14] A Kúria Bhar.III.111/2019/8. számú végzésének, majd legutóbb a BH 2021. 68. számú eseti döntésének iránymutatására figyelemmel az ítéltábla elsőként azt vizsgálta meg, hogy a bejelentett fellebbezések alapján van-e helye a harmadfokú eljárásnak, ugyanis a Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésre kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén van lehetőség.

[15] A Be. 615. § (2) bekezdés c) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette. Jelen esetben a Budapest Környéki Törvényszék – a járásbíróság bűnösséget megállapító ítéletével szemben – a vádlottat az ellene rágalmozás vétsége miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette, amely tény a másodfokú ítélet elleni fellebbezés lehetőségét kétségkívül megnyitotta.

[16] A Be. 615. § (3)-(5) bekezdése meghatározza a másodfellebbezéssel támadható másodfokú ítéleti rendelkezések körét, így joghatályos csak az a fellebbezés lehet, amely valóban megnyílt fellebbezési jog esetén, a másodfokú ítélet másodfellebbezéssel támadható részét, illetve rendelkezését kifogásolja.

[17] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve a hivatkozott törvényhely b) pontja szerint kizárólag a másodfokú bíróság

ítéletének azon rendelkezését, vagy részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[18] Amint azt a Kúria a hivatkozott végzésében és a legutóbbi eseti döntésében is leírta, az eltérő rendelkezés, mint törvényes fellebbezési ok rendeltetése nyilvánvalóan az, hogy lehetőség nyíljon az eltérést eldöntő új eljárási fokra. A hatályos Be. ehhez, a korábbi eljárási törvényben is meglévő feltételhez hozzárendelte, hogy nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak fájlalása, sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[19] A másodfokú ítélet ellen a magánvádló a vádlott terhére, az ellene rágalalmazás vétsége miatt emelt vád alóli felmentése miatt jelentett be fellebbezést.

[20] Mindez azt jelenti, hogy a Be. 762. § (1) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja és a) pontjának ab) alpontja, valamint b) pontja értelmében a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, a másodfokú ítéletnek azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, valamint az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárást bírálta felül.

[21] Az ítéltábla megállapította, hogy az eljáró bíróságok az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartották, nem vétettek olyan eljárási szabálysértést, ami a Be. 625. § (1) és (2) bekezdése alapján az első-, illetve másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[22] A felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e, ugyanis a Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[23] Az ellentétes döntés vonatkozásában az ítéltábla megállapította, hogy a másodfokú bíróság által – ítéletszerkesztési okból – egyetlen mondat vonatkozásában módosított, egyebekben teljes egészében érintetlenül hagyott és a harmadfokú eljárásban is irányadó tényállás nem szenved megalapozatlansági hibában, az ügy elbírálása szempontjából releváns tényadatokat tartalmazza, iratszerű és a vádlott személyével, illetve cselekvőségével kapcsolatos megállapítások is helytállóak. A másodfokú bíróság által az ítélezése alapjául elfogadott tényállás tehát megalapozott, ezért az a Be. 619. § (1) bekezdése alapján irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

[24] Az első- és másodfokú bíróság álláspontja között abban mutatkozott eltérés, hogy a járásbíróság elmarasztaló döntésével szemben a Budapest Környéki Törvényszék szerint a megalapozott tényállásból – a bűncselekmény hiánya miatt – nem következett terhelt1 vádlott bűnössége.

[25] A büntetőügy tárgyra tekintettel az ítéltábla szükségesnek tartja rögzíteni a Kúria 2013. évi 204. számú eseti döntésében kifejtett útmutatást. Eszerint a rágalmazás vétsége miatt indult büntetőügyekben – hasonlóan a becsületsértés vétsége miatt indított eljárásokhoz – elsőként azt kell megvizsgálni, hogy a bűncselekmény törvényi tényállási elemei (jelen esetben tényállítás, amely alkalmas a becsület csorbítására, egyértelműen felismerhető sértett) megvalósultak-e, vagyis a cselekmény tényállásszerű-e, mert ha valamely törvényi tényállási elem hiánya állapítható meg, akkor a cselekmény nem bűncselekmény, nem valósítja meg a Btk. Különös Részében írt rágalmazás vétségét. Amennyiben a cselekmény tényállásszerű, akkor meg kell vizsgálni annak jogellenességét, mert a cselekmény jogellenességét kizáró körülmény fennállása esetén a kifogásolt cselekmény nem bűncselekmény, ennek oka azonban nem a törvényi tényállási elem hiánya, hanem a bűncselekmény Btk. 4.§ (1) bekezdésében rögzített fogalmának egyik szükségszerű tényállási eleme, a hivatkozott törvényhely (2) bekezdésében írt társadalomra veszélyesség hiánya.

[26] A rágalmazás passzív alanyának konkrétan felismerhetőnek, személyileg meghatározhatónak kell lennie (BJD 1190.). Nem szükséges a sértett néven való megnevezése, de mellőzhetetlen annak oly módon való megjelölése, körülírása, hogy kétséget kizáróan megállapítható legyen az, hogy az elkövető a kérdéses személyt sértette, így a bűncselekmény megállapíthatóságának feltétele, hogy a megjelölés vagy a körülírás ne csak általános hangvételi legyen, hanem olyan, amelyről a sértett személye minden kétséget kizáróan megállapítható, felismerhető.

[27] A bűncselekmény megvalósulásának vizsgálata során a törvényszék helytállóan tette vizsgálata tárgyává a felismerhető sértett kérdéskörét, majd alappal mutatott rá arra, hogy az inkriminált bejegyzés címzettje nem kizárólagosan a magánvádló, amely már önmagában a „Kedves Polgármester Úr!” megszólításból is kiderül. A magánvádló jogi képviselője azonban helyesen fejtette ki fellebbezése írásbeli indokai között, hogy ettől független a magánvádló, magánvádlól – mint jegyző – személye egyértelműen beazonosítható és a szöveggörnyezetre tekintettel a magánvádló által leginkább sérelmezett „Mivel az eset teljesen korrump módon került kezelésre (...)” megnyilatkozás is összefüggésbe hozható személyével. A másodfokú bíróság végzésének [22] bekezdésében rögzített ezzel ellentétes megállapítás téves és egyben önellentmondásos, mert amennyiben a törvényszék arra a következtetésre jut, hogy a sérelmezett szöveg alapján a magánvádló személye nem ismerhető fel, abban az esetben a további vizsgálódás már szükségtelen, mert a magánvádló beazonosíthatóságának hiányában a bűncselekmény sem állapítható meg, ezért irreleváns, hogy a rágalmazás vétségének további törvényi tényállási elemei megvalósultak-e.

[28] Jelen esetben tehát magánvádlól személye a facebook bejegyzésből egyértelműen felismerhető, ennek következtében a bűncselekmény további törvényi tényállási elemeinek vizsgálata megkerülhetetlen.

[29] A rágalmazás bűncselekmény megállapításához szükséges törvényi tényállási elemek megvalósulásának kritériumai az első- és másodfokú bíróság ügydöntő határozataiból összességében kiolvashatók, ezért az ítéltábla nem bocsátkozik ismétlésekbe, azonban a bűncselekmény megvalósulásának hiányára vonatkozólag helytálló végkövetkeztetést tartalmazó törvényszéki ítéletet szükségesnek tartja az alábbiakkal kiegészíteni.

[30] A rágalmazás bűncselekmény megállapításához valamennyi tényállási elem megvalósulása szükséges, így többek közt a kijelentésnek a tényállítás fogalmát ki kell méríteni. A tény fogalma alá tartozik valamely, a múltban bekövetkezett vagy a jelenben tartó cselekmény (cselekedet, magatartás), történés (jelenség, esemény), továbbá állapot (BH 1994. 171.). Ehhez képest a rágalmazás megvalósulásához szükséges tényállításon olyan, a sértett magatartását egyedileg felismerhetően meghatározó nyilatkozatot, kijelentést kell érteni, aminek tartalma valamely múltban megtörtént, vagy jelenben történő esemény, jelenség, állapot (BH 2009. 135.). A törvényi tényállás szerinti tényállítás, mint magatartás ellentéte a feltételezés, vagy vélekedés, tehát aminek alapját nem képezi ténybeli kijelentés.

[31] A Budapest Környéki Törvényszék ügydöntő határozata [25] bekezdésében – a szöveggörnyezetre is figyelemmel – helytállóan állapította meg, hogy „az eset teljesen korrupt módon került kezelésre” megnyilatkozás nem tényállítás, hanem vélekedés, személyes vélemény megfogalmazása, amely pont a tényyszerűségének hiánya okán a rágalmazás törvényi tényállásában írt feltételnek nem felel meg. A vádlott bejegyzésének e mondatához a magánvádló jogi képviselője a BH 2023. 26. számon közzétett eseti döntésre hivatkozva olyan többletelemeket társított, amelyek kizárólag a szubjektív és nem az elvárt objektív értelmezés körébe tartoznak, ugyanis jelen esetben a sérelmezett kitétel egyetlen olyan konkrét tényadatot sem foglalt magában, amely valósága esetén a Btk. Különös Részeiben található valamely törvényi tényállást kimerítené és ezáltal büntetőeljárás megindítására lenne alkalmas. terheltl internetes bejegyzésével ellentétben a védelem által felhívott bírósági határozatban taglalt tényállásban konkrétan megjelölt emberi cselekvések és pontosan meghatározott pénzösszeg képezte a vád tárgyát, amelyek valóságuk esetén akár büntetőeljárás megindítására is alkalmasak lehetnének. A törvényszék ezért helyesen állapította meg, hogy terheltl inkriminált írása fel sem veti korrupciós bűncselekmény gyanúját, ezt önmagában a ”korrupt” szó használata sem alapozza meg. A teljesség igénye végett az ítéltábla rögzíti, hogy az elsőfokú ítélet [21] bekezdésében hivatkozott Bfv.II.750/2021/6. számú kúriai végzéssel érintett tényállásban is konkrétan meghatározott cselekvőségekre utalás történt, nem általános tartalmú, egzakt tartalmi elemeket mellőző leírás.

[32] A rágalmazás és becsületsértés közötti szubszidiárius viszonyra tekintettel a másodfokú bíróság helyesen járt el, amikor végzése [27] bekezdésében megvizsgálta a becsületsértés megállapíthatóságának lehetőségét is, melynek során helytálló érvek

hivatkozással fejtette ki e bűncselekmény megvalósulásának hiányát is, az általa kifejtett indokokkal a harmadfokú bíróság teljes egészében egyetértett, így azok megismétlése szükségtelen.

[33] A fellebbezésben írtak miatt az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a vád tárgyává tett bejegyzés és annak leginkább sérelmezett része egy negatív értékítéletet tartalmazó hozzászólás, egy indulati, erős hangvételi kritikai megnyilvánulás volt a vádlott részéről, amely kizárólag a kulturált megnyilatkoztatás hiányaként értékelhető, azonban a helyes és elvárt érintkezési formák kialakítása nem a büntetőjog feladata. Az ítéltábla utal a büntetőjog ultima ratio jellegére, amely azt követeli meg, hogy egy sérelmesnek tartott megnyilatkozás esetében kizárólag a legkirívóbb, azaz a legvégső esetekben kell fellépni a büntetőjog eszközrendszerével, ezért az okozott sérelem reparálására jelen esetben a büntetőjogi közbelépés indokolatlan.

[34] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét – a Be. 762. § (1) bekezdésére tekintettel – a Be. 620. § (1) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[35] Az iratanyagból megállapítható, hogy magánvádló1 magánvádló az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 52. § (1) bekezdésének megfelelően a feljelentés 10.000,- forintos illetékét a 2022. augusztus 15. napján érkeztetett beadványában illetékbélyeg formájában leróta. A 2022. május 16. napján érkezett tájékoztatás értelmében a magánvádló az Itv. 52. § (1) bekezdésének előírása szerint a törvényszék ítélete elleni fellebbezés 10.000,- forintos illetékét átutalással szintén megfizette. A harmadfokú bíróság ezért megállapította, hogy a Be. 782. § (1) bekezdése alapján – a Be. 145. § (1) bekezdés b) pontjára is tekintettel – az első- és másodfokú eljárásban összesen felmerült 20.000,- forint bünygyi költséget magánvádló1 magánvádló viseli.

[36] A Be. 782. § (2) bekezdése értelmében, ha a vádat magánvádló képviselte, és a bíróság a vádlottat a Be. 566. § (3) bekezdésében meghatározott eset kivételével felmenti, vagy vele szemben az eljárást a Be. 771. § (1) bekezdése, Be. 776. § (2) bekezdése, vagy a Be. 779. § (2) bekezdése miatt megszünteti, a magánvádló az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított egy hónapon belül – jogszabályban meghatározott mértékben – megtéríti a vádlott meghatalmazott védőjének azon díját és költségét, amely a magánvádas eljárásban keletkezett.

[37] A fenti törvényi rendelkezésre figyelemmel a harmadfokú bíróság megállapította, hogy a vádlott meghatalmazott védőjének a magánvádas eljárásban keletkezett díjára és költségére vonatkozólag a megtérítés feltételei fennállnak.

Budapest, 2023. év november hó 2. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

Dr. Kertész Andrea s.k.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.669/2022/8. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 1.Bhar.160/2023/4. számú végzése által 2023. év november hó 2. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. év november hó 2. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke